

פרשת נח

וימת הרן על פני תרח אביו בארץ מולדתו באור כשדים (יא, כח)

השקעה נצחית

בפעם הראשונה הגיע לשם ר' משה כממלא מקום לשבוע במקום ר' אשר ידידו. זה היה קשה לעבור דרך כל השערים הכבדים, והדלתות החשמליות, ותחת מעקב צמוד כשעדשות המצלמות קולטות אותו - להיכנס אל בין הכתלים האפלוליים, הצבועים במרה שחורה.

בית הסוהר - היה בשבילו משהו עלום ורחוק. שטח סגור - תרתי משמע. לא רק שלא חלם שאי פעם תדרוך כף רגלו שם, הוא גם מעולם לא דמיין שהבית הזה ויושביו יתפשו את מוחו, ליבו ומחשבותיו.

אבל, מה' מצעדי גבר. מילוי המקום, הפך להיות למשרה קבועה, ובהוראת רבו עשה זאת באהבה, בחן, ובהצלחה. יום - יום מצא את עצמו מול קהל מאזיניו הנלהב, השותה בצמא את דבריו. היו אלה האסירים שומרי דת ומסורת, שהנהלת בתי הסוהר מצאה לנכון להעסיקם בשעתיים של בוקר בהרצאות תורניות, כפי דרישתו הנחרצת של רב בתי הסוהר.

הייתה זו בשבילם, שעה של קורת רוח. את הגוף אפשר לנעול מאחורי סורג וברית, אבל את הנשמה - את הרוח, אי אפשר לכבול. באותו זמן טעמו טעמה של חירות, כי הרי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה.

במתק לשונו היה ר' משה מתאר להם את קרבנם וחיבתם לאביהם שבשמים. והיו הדברים מתוקים מנופת צופים. הוא היטיב לחזק אותם באמונה ובטחון. הוא היה מתבל את דבריו במדרשים ובסיפורים מהחיים. קרני אור חדרו לחשכת גלותם, שמעו ותחי נפשם. בסיום ההרצאה, זכה בטפחות שכם, לחיצת ידיים, חיוך פה וחיוך שם, ונפרד מהם ליום הבא לטובה. הסוהרים הכירוהו והוקירוהו. לא שעמד לשוחח עמם שיחת רעים, אבל, תמיד הכניסוהו בכבוד וברצון. חוץ מיואב. יואב נשא את תואר השומר של אולם ההרצאות ורישום הנוכחות. דווקא הוא שעמד בקרבת מקום באופן קבוע היה נראה עוין. פניו כעוסות, ורוחו קצרה, בכל עת שר' משה הופיע. יואב גם התעלם מברכת ה"שלום" החביבה והחייכנית של ר' משה. אי אפשר לומר שהיחס הדוחה נעם לו, אבל גם לא הצליח למנוע אותו ממילוי המשימה.

היה זה ביום חמישי כשסיפר להם בבהירות ובהטעמה את פרשת השבוע. לפתע הוא ראה את יואב, מרים אליו עיניים, ומקשיב בתשומת לב. העניין הנלמד היה על אברהם העברי שהכיר את בוראו. ביום חשב שאולי החמה היא כל יכולה, ומששקעה לעת ערב, ראה שאין בה ממש. בלילה חשב שאולי את הירח יש לעבוד, ומשהפציע השחר ולא היתה לו הממשלה, ידע אברהם אבינו שלא לו המלוכה.

עד שהציץ עליו בעל הבירה. "והאלילים כרות יכרתון" - דיבר בהתלהבות. "הנה במשך כל הדורות קמו ונפלו אלילים שהעולם סגד להם. והם קרסו והתמוטטו. ואז אמרו התועים והטועים: טוב אין בהם ממש. נחפש אידיאולוגיה אחרת. אבל ראו נא גם ראו שהכל חלף מן העולם. כעשן כלה וכאבק פורח".

וכאן הגביה ר' משה קולו ועם כל ה"ברען" זעק: "אחים יקרים! רק התורה היא נצחית! רק השי"ת הוא נצח נצחים! נצח ישראל לא ישקר. שלושת אלפים שנה והתורה לא משתנה. על האידיאולוגיה הזאת אף פעם לא וויתרו בני עמינו. עם כל התמורות, עם כל השינויים והתפניות, כאז כן עתה. אותם תרי"ג מצוות, אותם פסוקים, אותם מדרשים. כי האמת היא רק אחת, ולנצח!"

פרשת נח

היושבים פרצו ספונטנית בשירה: "משה אמת ותורתו אמת". ומחוגי השעון הראו כי הגיע סוף השיעור.

כשסיים ר' משה נשם לרווחה. למרבה הפלא חונן אותו יואב במנוח ראש לאות פרידה. גם למחרת ישב יואב בהרצאה, כתלמיד מן המניין. ואף בימים הבאים. כשחש ר' משה שהתרגל לתופעה החדשה, השתומם לשמוע בתום השיעור בקשה מיואב הסוהר שיש לו משהו לומר בחדר הסמוך. ר' משה הפטיר: "בבקשה. ברצון".

משנכנסו לחדר. "כן יואב יקירי, כולי אוזן. אני איתך."

"תשמע, אתה מרצה מעולה. המילים שלך כולן מבוססות, איכותיות, ועומדות במבחן האמת" - "אתה דיברת על אברהם העברי ואיך שהכיר את בוראו, כשראה שהכל חולף וזמני. נכון?"

אלו הם בדיוק קורות חיי. בצעירותי שרתתי בצבא. הציונות הייתה האליל לו סגדתי. חשתי שאני ממצה את עצמי, מוסר נפשי למען המולדת. נקים צבא חזק, נשמור על האזרחים, נגן עליהם. הרבה דם ראיתי נשפך, רבים מחברי קפחו חייהם הצעירים על המזבח הזה. וחשבתי שהכל כדאי.

גם כשסיימתי את השירות הסדיר שובצתי כשומר, או כעובד בשירות בטחון. עד שחוויתי את התופת באחד הפיגועים בירושלים. אתה רואה, יצאתי חי משם, אבל קברתי שם את הציונות. מה זה שווה? לא צבא לא מדינה. אין מי או מה שיגן על אזרחים בעורף, ברחוב ובחצר. הגעתי הביתה מתוסכל. בזבוז של חיים. איך אמרת? הכל קרס ונגזז. חיפשתי משהו שינעים את שנותי המתקדמות. אמרתי לאשתי, נעזוב את העיר נקנה וילה באזור פיתוח. אני רוצה שקט. להשתחרר, לא יודע אפילו ממה. והיא הסכימה. מכרנו את ביתנו, שהיווה את כל רכושנו, הצטרפנו לפרויקט שבנה קבוצה של וילות על צלע הר בקרבת ירושלים. חתמנו חוזה, קיבלנו מסמכים עם הרבה אותיות קטנות, והבנייה החלה בתנופה. קצת שקענו בחובות.

לא נורא. לא כל יום בונים בית. הרבה מחשבה השקענו בכל פריט וכבר הרגשנו שהחלום מתגשם. הכל התנהל למישרין עד טופס 4 והנה חומה. השטח אינו מיועד למגורים - אמרו לנו במשרדים לרישום מקרקעין. זהו שטח ציבורי לבניין בתי מלונות. אז למה אף אחד לא אמר לנו מלכתחילה - ? שאלנו, והם נשאר אדישים.

בכינו, צעקנו, שבתנו. מאום לא עזר. פשרה אחת הציעו לנו: הנכם רשאים להשכיר את הבתים כצימרים או כבתי נופש לתקופות קצרות. הבלים! מי רוצה לבוא לשורת וילות מבודדת? מעטים. ואני בעל הבית לא יכול לדור שם. ותבין, את הדירה שלי מכרתי! נשארתי בלי כלום, מאוד נשברתי.

ואז ספרו חברי לצרה שהם מינו עורך דין ממולח ומאוד מצליח, לטפל בבעיה שלנו. מה שמו? ביקשת לדעת. בועז ידין - אמרו לי. בועז ידין??? כן. מה יש? יש לך התנגדות - ? תמהו על תגובתי. לא סתם, היינו חברים, נלחמנו זה לצד זה באותה פלוגה. איזה עולם קטן.

באותו יום הגעתי הביתה מהורהר. את שומעת? אמרתי לאשתי. גדי גומר צבא והולך לאוניברסיטה!!! מה עולה בדעתך? חשבה שהשתבשה עלי דעתי. גדי שלנו יש לו ידי זהב והמון סבלנות הוא החליט שהוא רוצה להיות מהנדס מכונות, ונרשם לטכניון בחיפה. שכחת?

לא שכחתי - הייתי נחוש בדעתי. תראי איפה בועז ידין - חברי לפלוגה. את רואה היה פקח יותר ממני. לא מתכוון בשירותי בטחון. למד, הוציא דוקטורט למשפטים, והיום יש לו כל טוב סלה. כבוד, כסף ומה לא?

פרשת נח

הוא העורך דין שלנו. את מבינה? אבא רוצה את הכי טוב לבן. אני רוצה שיהיה מאושר. גדי ירשם לאוניברסיטה העברית! חד וחלק. טוב - ראתה את התקיפות שלי, ומשכה ידה מן הוויכוח. קודם שיגמר צבא. אני מחכה ליום הזה, אלוקים ישמור עליו.

מאז, הייתה כל מילה של בועז חשובה ויקרה בעיני. ראיתי בו את מי שכל הקלפים בידיו, ברצותו ישחרר את ביתנו, וברצונו יעקל. התחנפתי אליו, ושיישאר בינינו, גם שיחדתי אותו. תחבתי מתחת לשולחן כמה אלפים טובים, העיקר שיזיז עניינים. אוי, לו הייתי אני משפטן... בועז עשה קריירה... גדי כבר יהיה חכם ממני. אעבוד משמרות לילה, ואממן לו את הלימודים. אליל חדש שסגדתי לו: האוניברסיטה העברית.

לפני שבועיים התנפץ גם האליל הזה לרסיסים. מטבעי ומתוקף תפקידי, אינני רגשן, ולא רך לבב. אבל באותו יום בכיתי. חברי לצוות לא ירדו לסוף דעתי. מה לעשות? ניסו להרגיע. הם לא הבינו מדוע אני נסער כל כך. אתה לא יכול לתאר לעצמך את מי הביאו "אחר כבוד" הנה, למקום המבהיל הזה. לא תאמין. את בועז ידין!!! הוא נתפש בקלקלתו, ונכלא בעוון מעילה בכספי לקוחות.

זהו. זאת אומרת שגם האושר הזו היא מעורערת, גם משם נפל בועז והתדרדר, מעד ויצא מכל עסקיו בעירום ובחוסר כל. קנסות יצטרך לשלם. ויגמרו לו את הכסף. כבודו אבד ואיננו. ובכן נסתם הגולל על הכמיהה לתואר, לקריירה, למדע. הופס! נעצרת. - כל אלילי העולם הזה קרסו לי בפנים אחת לאחת, אז מה כן? שאלתי את עצמי עשרים פעם ביום, ולא מצאתי תשובה לשאלה המציקה, המענה את נפשי.

החלטתי להקשיב לשיעור פרשת שבוע שלך. קצת למלאות את ראשי במחשבות שונות, ואולי מעניינות יותר ממחשבותיי. ואתה אמרת בדיוק מה שאני חשבתי. לא לשמש ולא לירח המלוכה, לכל מה שתליתי בו תקוות ראיתי סוף, ראיתי שהוא בר חליף. מה כן?! התורה, הקב"ה. לא ציונות ולא אוניברסיטה, לא תואר ולא מדע. רק להיות כאברהם העברי, אהיה אני כאבי האומה. לא איכפת לי מה יגידו חברי ומכריי. אני רוצה מהיום להכיר את בוראי" - קבע את קביעתו חד משמעית. "כן". - ענה לו ר' משה, כשהוא מרכין ראשו שקוע בסיפורו של איש שיחו. "זו הידיעה האמיתית. זהו המדע הנכון: וידעת היום והשבות אל לבבך... כי הוא האלוקים. זו האוניברסיטה". "האוניברסיטה העברית" - ענה יואב כנגדו.

מקור: ניצוצות